

Nro. 9.

**A' FELS. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indúlt Bétsből, Kedden Julius 30-ik napján

1805-ik éftendőben. Library Cluj

B é c s.

Negyed naptól fogva olly szép, kellemetes és meleg napok vannak itten és körülöttünk, mint a' millyenek a' nyári takarodásra szükségesek. Kívánnánk, hogy állandó lehetne az időnek ezen járása. Hogy ha a' régi Chronographusok jegyzéseiknek hitelt adni lehet, 1523-ik éftendőben, Kis asszony havának kezdetéig szüntelen hideg és effős vólt a' nyár, akkor pedig melegre változván az idő, egész Szentmihály napig olly nagy meleg vólt, mint a' millyen SzentJakab havában szokott lenni, és valamint a' szántóvető földek, úgy a' szőlő hegyek is jól fizettek. Könnyen megeshetik; hogy a' jelenvaló nyárnak hasonló léfzen a' vége;

és mind kenyerek mind borok bővségés, és jó is lesz a' mezei gazdáknak.

A' Csász. Kir. *Schönbrunni* (Szépkúti) Császári nyári palota mellett lévő vadaskertben egy olly különös négy lábú által találtatik, him és nőstény, mellyet a' Fels. Angliai Király küldött a' Császári Udvarnak ajándékba. Ez az állat a' Természeti Historiában Zsatskós állatnak, *Licneus*nak hol *Didelphis*nek, hol *Philander*nek, hol *Marsupialis*nek neveztetik, és a' ragadozó állatoknak harmadik rendibe tartozik. Nagyságára nézve a' pudli kutyához hasonló, barna szőrű, két első lábai kurták, a' hatrusok hosszabbak. Felül 10 alól 8 fogai vannak, az eb fogai hosszak, őrlő fogai pedig a' fűrészelő vashoz hasonlók. A' nősténynek két első lábá közt a' hatrusó lábáig egy tágas zsatsko, vagy kettős bőr nyulik ki, ebben vannak a' tölgye és tsetei, a' mellybe a' hideg levegő eltávoztatása, és a' szopás végett bújni szoktak a' kölykei. Két első lábain is járhat, a' fára hirtelen fel tud mászni, fa gyümöltsel, levellel, és mézt termő náddal szokott élni, azomban a' tyukhuft is jó izzel meg eszi. Eredetére nézve Polynéziának Új-Hollandia nevezetű tartományából való. Kölykeit három hólnapig tartja a' zsatskójába, és mind addig szopattya, míg a' gyenge fű ételre alkalmatosak lesznek. Ezek a' Schönbrunnban lévők a' múlt tavasszal meg kölyköztek, és újobban vemhes a' nőstény, a' honnan azt lehet ki húzni, hogy ezen Polynéziai állatoknak tenyésztésekre igen alkalmas a' mi levegőnk.

A' Csász. Kir. ármadiánál következő változások történtek. Penióban volt Fő Strázsamerter *Limpens* meghalálozott; ide való Platzma-

for *Niemann Károly* Obrist-lajtnantságra emeltetett; penzióba volt fő Strázsamesterek *Le Forti, Kreysern, Wunsch* és *Bianchi* Garnizon Regementekhez küldettek, úgymint a' két első az első, a' két utólsóbb a' második Garnizon Regementhez. —

Jegyzés. A' *Mervelt* Uhlánus Regementéből való lovas kapitány *Lang Frídrik* nem tétetődött a' Cs. Kir. Hadi Tanács Remontirung osztályához által, a' mint a' Bécsi Diarium után a' múlt postánapon mi is jelenték vala, hanem fő Strázsamesteri rangal penzióba botsáttatott.

A' napkeleti Galliciában lakó Zsidókra nézve még a' múlt Böjtmás havának 8-ik napján következendő Fels. Patent adatott ki Eő Felsege: Minekutána értesünkre esett vólna, hogy a' mi 1793-ik esztendőben Martius 29-ikén kiadott rendeléseinket, a' mellyek által tudniillik a' Tartománybeli reálításoknak és jószágoknak a' Zsidóknak vagy el-adása, vagy árendába való botsattatások egészlen meg tilalmaztatott vala, itt 's ott által hágták, és a' Zsidók az illy árendáknak eszközlésekre módot találván, a' jobbágyokkal szabad tettések szerént bántak; kötelesek vagyunk azon rendeléseinket megújítani 's újobban meg parantsolni, hogy a' Galliciában lévő Zsidóknak, kivévén azokat, a' kik az Uraság fundusain letelepedvén a' földet művelik, semmi fekvő jószágok árendába ne botsattassanak.“

„Annakokáért minden Zsidó, a' ki Martius 29-ik napjától 1793-ik esztendőben valamely Uraság fekvő jószágát avagy majorját árendába vette, három esztendő múlva, hogy ha pedig az árendának ideje még hamarabb ki telne, mihelyt ki-

telik, azokat mindjárt keresztény lakosoknak adja által, és a' meghatározott három elztendő múlva csak az olly Zsidó hagyattassék meg a' fekvő jószágoknak haszna vételében, a' ki maga szokta a' nékie adott földet művelni. A' kerületbeli hivatalosok pedig kötelesek arra vigyázni, hogy sohol maradás és olly kereskedés ne engedődjék a' Zsidoknak, a' mellyhez nékiek vagy az előbbi, vagy a' jelenvaló rendelkezésekhez képest jussok nintsen."

„Továbbá minden ezen részben eshető visszaéléseknek és törvény meg rontásnak el távoztatása végett, parantsollyuk azt is egyszersmind, hogy nemcsak semmi fekvő jószágot árendába ne vegyenek a' Zsidók, hanem ezenkívül semmi meghalmazott és fizetésben lévő avagy fizetés nélkül való gazdaságbeli hivatalosok ne lehessenek. Valamiképpen az a' Zsidó, a' ki hasonló szolgálatokra és munkákra agygya magát, hasonlóképpen, az az Előjáró is, a' ki az illy Zsidónak szolgálatyával él, az árendálást megtilalmazó parantsólatban meghatározott büntetés alá vettetődik.

Magyar Ország.

Nógrad Vármegyéből Julius 19-ik napján. Sokkal hivesebb a' levegő egynéhány naptól fogva mind untalan fúván az észak 's nap enyészeti közti szelek, mellyek az ég bóltozatját leg inkább e' mi környékünkön siránkozó fellegekkel bé vonták — sokkal hivesebb mondom a' levegő, hogy sem mint az idő folyásáról tudhatnók, hogy nyár vagon, noha már annak kellene lenni. — Az inség, nyomorúság annyira el hatalmazott e' tájjon, hogy majd nem kétségbe esnek az éhező emberek, ellent nem álván a' gazdag aratással biztató szép vetéseink, mellyeket minthogy a' nap heve még

nem érlelhette, aratni nem lehet a' gyakori eső-
zés miatt. — Ózsi vetéseink bé illenének a' leg
bővebb esztendőbe is. — A' tavaszok is jók, sok
helyett buják is. Tsak a' vólna hátra, hogy bé
takarittassanak, ha az idő kedvezne; hogy egyszer
valahára eleget ehetne a' szántó vető ember a'
kenyérben. De bele telik talán még egy hét is,
mig új kenyérre szert tehetnek az inségtől — em-
beri képet is el vesztett embertársaink. — A' leg
közelebb múlt napokban Bal. Gyarmaton 7 fo-
rinton 5 garason ment a' Rozsnak Pofonyi mé-
rője, a' tiszta búzának 9 forinton. — Mig a'
szőlő hegyeinken plántált gyümölcs fáinkon meg
érhetett a' cseresnye, a' meggy, 's az alma, mellyek-
nek mindazáltal a' sok eső miatt hibázik a' ter-
mészetes jó izek; addig sok szegény ember önnön
udvarában 's kertében nölt paréjjal brüzte el kinos
éhségét. Most már a' cseresnyével, 's más koráb-
ban érő fa gyümöltsel tölti az éhező gyomrát:
de ha szert teheti egy kenyér szakajtó kosár dur-
va lisztért kész egy háttas puttonnal is adni jó fé-
le cseresnyét — el annyira betesebb a' gyomor-
nak a' kenyér más gyümöltsök felett. — Szőlő
hegyeink, a' mellyekenn némelly része a' szőlőfűr-
tötskéknak még tsak most virágozik, némelly része
már akkora, mint egy egy borfó szem, középze-
rü szürettel biztatnak minket, ha az idő meg ér-
lelhetné, 's tsapástól mentek maradhatnának a' sző-
leink. — Most a' kortsmákon 9. 10. krajtzáron
tsapoltatik itzéje a' leg soványúbb bornak. De
sok ember bé érné szomjusága el üzésére hives
forrásainkból kifzivárgó vizzel is, tsak módja vól-
na meg szomjuzni, akár a' naphevét értsük, melly
még nintsen, akár pedig a' kenyérre nézve, melly

szintűgy hibázik, úgy hogy igen kevés emberlakhatik jó vele. — De ha a' jégesső meg kémélli határinkat, nem sokára el felejtjük minden inségeinket, 's vigan meg fogjuk ülni Czéres innepeit, áldván az örökké valót, ki az inség által is javokat eszközli okos teremtéseinek, tanitván őket meg betsülni az élet eszközeit a' kenyeret, 's mintegy intvén őket, hogy a' bővebb esztendőben a' jövendő leg alább jöhető szükségéről is jó eleve gondolkozzanak, 's takarékosan éljenek!

N é m e t O r s z á g.

Valamint a' régibb úgy az újabb századokban élt Chronographusok közt találtattak olly gondos Tudósok, a' kik az időnek szokatlan járasaira szorgalma'ossan ügyelvén, azokat jegyzésben hagyták a' jövendőségnek oktatására. Ezekből a' régibb 's újabb jegyzésekből a' nevezetesebbeket egy most élő és a' Tudósok közt nem utolsó helyet érdemlő Német Országi Chronographus hónapos Munkájának (Monat's Schrift) múlt Juniusi darabjában következő megtartásra méltó, és a' mezei Gazdákra nézve nagyon hasznos Jegyzéseket közlött az Olvasó Publicummal.

„A' szokatlan és rendkívül való jelenségek közt szükség az el múlt időkre vissza tekinteni, 's azokból hasonlatosságokat és következéseket ki húzni. Méltán azon jelenségek közzé lehet a' jelenva'ó nyarat, melly a' múlt tél folytatásának lenni láttatik számlálni, a' midőn még Junius havában is dért lehet látni, és állig ért 10—12 gráditt a' meleg. — Reményljük, nem fogunk Olvasóinknak avval kedvetlenséget szerezni, ha az illy tapasztalásokból, 's azoknak következéseikből az esztendőnek bővségére, és az embereknek 's bar-

moknak egélségekre nézve újabb következéseket tfinálunk.“

„Krisztus születése után 792-ik esztendőben azokat a' Canalisokat, mellyeket Nagy Károly Császár a' Rénusnak Duna vizével való egyefítésére nézve tfináltatott, a' szüntelen való nyári effözések, öfzve rontották. — 800-ik esztendőben Sz. Jakab hólnapjában nagy derek voltak, de még sem ártottak a' gyümölsnek — 820-ik eszt. a' föld termése a' mezőben meg rothadt, a' szöllőhegyek termése meg nem éredhetett; pestis és dög következett — 867-ik eszt. a' hideg és nedves nyári idő annyi fok nyavalyát szült a' *Lotharius* Császár ármadiájánál, hogy kéntelen volt nagy veszteséggel a' táborozást félbe szakasztani, 's hazamegni — 1043 eszt. a' fok égi háború és effözés miatt hafa hó volt a' mezőben nyáron, és mind élet, mind bor szűken termett — Az 1068 eszt. sok vizáradásokkal volt öfzve köttetve. — Az 1099-ik esztendő igen hideg volt — 1124-ikben igen fok eső esett, 's e' miatt rossz volt az aratás — 1126-ban, a' búza meg nem éredt, bor is savanyú termett — 1133-ban fok esőzések, 's vizáradások voltak az aratás idején — 1144-ben egy hólnappal később esett az aratás, sem gyümöls sem bor nem termett jó és elegendő — 1151-ben a' fok esőzések miatt fél éretten maradtak a' gyümölsök — 1174-ben nagyon ártottak a' fok hideg esőzések a' vetéseknek és szöllőhegyeknek — 1196-ban nagy szűkség és éhség követték a' hideg és nedves nyarat — 1221 és 1230-ikban nedves és hideg volt a' nyár — 1275-ben a' nyári melegségnek nem léte miatt sem a' fák gyümöls, sem a' szöllőhegyek termése meg nem éredhettek —

1290-ben, hideg és effős volt a' nyár — 1302-ben savanyú és éppen nem iható bortermett — 1312-ben gyakorta fok eső és jégesső esett, 's e' miatt nagy szükség is volt — 1313-ban jó volt a' tavasz de a' nyár rossz, az időnek szüntelen való változása miatt addig kellett a' szüretelést halasztani, míg a' szőlő gerezdek a' tökéken, a' must a' kádakon meg fagyott — 1330-ikban a' nyár hideg és effős volt, a' tiszta búza fok helyen el romlott, bor is keves termett — 1347-ben olly nedves és hideg volt a' nyár, hogy mindenféle gyümölcsöket késő és éretlen kellett bé takarítani, bor is igen savanyú termett — 1369-ben is nedves és hideg volt a' nyár — 1392-ben, a' télnek és nyárnak rendkívül való hidegsége miatt sem gyümölcs, sem bor nem teremhetett — 1404-ben igen effős lévén a' nyári hónapok meg nem érhetett a' föld gyümöltse, 's e' miatt igen nagy drágaság is következett — Hasonló volt ehez az 1428-ik esztendő — 1436-ik esztendőben fok égi háborúk és víz áradások voltak; a' szőlőhegyek termése savanyú lett — 1501-ikben igen effős volt a' nyár — 1523-ban egész Kis-Afzony hónapig mindenkor hideg és effős volt a' nyár, de olly meleg volt az után, hogy méltán a' hideg és meleg nyarak közzé lehetett azt számlálni, Julius 15-ik és 24-ik napján, olly nagy hideg volt Csehországban, hogy fűteni kellett a' szobákat — 1529-ben nedves és hideg volt nyár, azután nagy drágaság következett — 1531, 1532, 1545 és 1569-ik esztendőkben egyenlő volt az időjárása, az az, nedves és hideg — 1578-ban a' nedves-hideg nyár miatt rossz volt az aratás — 1634-ben, Sz. Jakab havában, Mária-Magdolna napján kezdvén, egész héten hó és

első esett — 1683-ban, lágy meleg nedves és fok égi háborúval, esőzéssel, és vizáradásokkal tellyes volt a' nyár: hasonló volt 1684-ben, 's e' miatt bor is kevés és rossz termett — 1695-ben úgy szólván nyár;sem volt, mellyből a' következett, hogy a' szántóföldeknek és gyümölcsfáknak termései nagyon, meg romlottak. — Az 1688-ik esztendő a' fok égi háborúra és esőzésre nézve nevezetessé lett. *Páduában* nyolcz hónap alatt csak hattzor lehetett napfényt látni — 1714-ben a' tél száraz, a' nyár nedves volt, fok helyen fok kárt csinált a' viz áradás, bor is kevés, az is rossz termett — az 1715-ik esztendő fok pontra nézve hasonló volt az előbbihez, hanem jobb volt a' bor, mint abban — 1728-ban nedves és hideg volt a' nyár — 1796-ban fok első esett, vizáradások is nagyok voltak, méltan lehetett a' szük esztendőtől félni; azomban a' bort kivéven, minden bőven termett. —

„*Pilgram Antalnak*, az idő járásáról gyűjtött tapasztalásai után, következő, ritkán tsalható regulákat lehet fel venni: „A' hives nyár ártalmára szolgál a' föld és fak terméseinek, 's ritkán lehet bő esztendőt várni; a' hives nyarat előben heves és száraz, azután nedves nyár követi; a' nedves nyar a' bor termésre nézve káros, de leg károsabb a' hideg nyár. — A' nyárnak minden változó idő járasa ártalmas az egészségnek. A' hives nyarak leg egészségtelebbek, ezek után elsőben meleg, azután nedves nyarak következnek. A' heves nyarak a' barmoknak mindenkor ártalmasak; a' nedves és hives pedig hasznos.“

A' Fels. Prussziai Király és Királyné, ezen Julius hónap 7-ikén tettek viiſza Fránkóniai utazá-

sokból friss egességben és szerentséssen, 's egyenesen e' Charlottenburgi vagy Sarlottenburgi nyári Kir. palotába szállottak bá, a' hol tudniillik minden nyáron lakni szoktak. Így neveztetik 'Sofia Sárloittáról I. Fridrik Prussziai Király feleségéről, a' ki azt a' mellette lévő kies kertel együtt a' Sprée víz mellett építette. Berlinnek napnyugoti oldalán túl egy fél mértföldre fekszik, a' hová szép árnyékos tsinált uton lehet menni. Ottan tartatik azon régiségeknek gazdag gyűjteménye, melyet ama tudományáról nevezetessé lett Frantzia Cardinalis Polignac nagy költséggel öszve szerzett, az ő halála után pedig néhai II. Fridrik Prussziai Király, 1741-ik esztendőben megvett vala. Ebben a' nyári palotában szokott a' most uralkodó Prussziai Felső nyáron lakni és mulatni, kedves Királynéjával egyetemben.

Eő Prussziai Felsőségének haza érkezése után következett napon, a' már egy darab időtől fogva Berlinbe lévő Orosz Csász. követ Novosilzoff, Prusszia Status Minister B. Hardenbergel együtt oda ki menvén I. Sándor Császár levelet személyesen által adta Eő Felsőségének, a' kit igen kegyesen fogadott, és a' nevezet miniszterrel együtt ebédre meg marasztott a' Felsőség. Egy óránál tovább tartott velek való conferentiája. Ez a' rendkívül való Orosz Követ olly veggel küldetett vala Berlinbe, hogy a' Felső Király közbevetése mellett Francia és Anglia Országok közt békefészek elközöltesék, és hogy Európának megháborított tsendesége újobban helyre allitódjék. E' végre ment volna ő Fr. Országban. Azonközben az Olasz Országban történt változásokra nézve ellenkező parancsolatot vett az Orosz Császártól, és Pétersburg-

ba vissza menni parantsoltatott. Ezen Julius hólnapnak 13-dikán azon passzus levelet, mellyet a' Berlini Kir. Udvar a' Párisba való utazás végett Izerzett nékie, a' Berlini Kabinetbéli Ministeriumnak vissza adta, 's avval együtt következendő jegyzéft küldött B. *Hardenberg* Status Ministerhez:

„Minekutánna ő Orosz Császári Felsége a' N. Britanniai Felség kívánságának eleget tenni akarván, az alább írottat Bonapartéhoz küldeni, és békefféget szerezni igyekezett volna, két hatalmas és az ő Császári Felsége principiumaival meg egyező indító okoktól vezéreltetett, tudniillik egy részről hogy azon uralkodó Fejedelmet, a' ki a' köz békeffégnek helyre állatása végett akármelly áldozatokat tenni kész vala, gyámolithassa; más részről hogy azon békeffég kívánásából egész Európára nézve hasznot tsipálhasson.“

„Az Orosz Birodalom és Frantzia Ország közt lévő környülállások meggyőzhetetlen akadályokat tehettek volna arra, hogy a' békefféges alkudozásra Orosz Ministerküldetődjék: Ő Cs. Felsége mindazáltal kész volt azon okokat el mellőzni, és a' szokott formalitásokat félre tenni. Egyedül ő Prullziai Felségének közbenvetésére tekintett, és abban meg is egyezett, hogy a' nevezett Felség a' Párisba való menetelre passzus levelet eszközjön, mindazáltal ezt is két feltételek mellett fogadta el: elsőben, hogy az ő Felsége meghatalmazott ministerje a' Franczia kórmányszéknek fejével, azon új titulushoz, mellyet ő maga magának adott, megesmérése nélkül alkudozzon; másodsor, hogy *Bonaparte* világosan bizonyosá tegye Ő Cs. Felségét az eránt, hogy még most is olly“

kivánsággal lelkesítették a' köz békeffégnék meg szerzésére nézve, mint a' millyet ő a' Fels. Angliai Királyhoz küldött levelében kinyilatkoztatni láttatott vala."

„Minekutánna ő Prussziai Felsége a' *Thuil-lericni* Kabinétnek az eránt való formális vála-
szal, hogy az egész készséggel viselték a' bé-
keffégnék helyre állítása végett, Pétersburgha meg-
küldötte volna: annál nagyobb készséggel viselte-
tett az említett passzus levélnek elfogadására,
mennél nagyobb kivánságot láttatott a' Fr. Kór-
mányzék annak küldésére mutatni.

(A' többit más alkalmatossággal)

A' Hannóverai Vál. Fejedelemségben fekvő számos Francia hadi népnek egy nagy része Fran-
czia Országba parantsoltatott vissza marsirozni, 's
annál fogva azon tartományt nyomó tereh né-
minémüképpen könnyebbitetik. — Ezt a' könnyeb-
bitést rész szerint a' Prussziai Király közbenvetésé-
nek, rész szerint *Bernadotte* Marsalnak közönhe-
ti azon Vál. Fejedelemség, a' ki az őt uralkodó
inséget vóltaképen lefektvén *Napoleon* Csaszár
előtt, azt vitte végbe, hogy az eddig ott vólt ár-
madia három Osztály gyalogságra, egy lovas se-
regre, és néhány osztály artilleriára szorittatik, a'
többinek a' jövő Augustus végéig onnan mind ki
kell marsirozni. Ez által a' Fr. ármádia Izámá-
ra rendelt, és adatni szokott költsége azon Vál.
Fejedelemségnek nagyon meg fog kissebbitetni.

Török Birodalom.

A' Török hadi nép tsaknem egészen azon
lábra állittatott, a' mellyenn vannak a' több Euró-
pai hadi népek, és úgy tapasztalódott, hogy az ő
köntösök ezen újj fegyverben való gyakorlásnak

semmi akadályára nintsenek; következésképpen ezen megújítás ellen való balvélekedéseket többire a' Musulmannok letették, és meg elégedéssel nézik a' katonaságnak új exercitiumát. — A' nagy Úrnak is nagy öröme szolgál, hogy a' tudatlan de egyszersmind morgó községnek balvélekedésen diadalmat vehetett, és el tökéltette magában, hogy lassan lassan eloszlathassa a' Jantsárokat, sőt azt is, hogy a' Török Országi hajóseregek Anglus lábba állittassanak, és a' hajók is az Anglus hajó formákra épittessenek.

Minthogy néhány Európai Hatalmasságok meg kínálták avval a' Fényes Portát, hogy velek, hafznos feltételek mellett, szorossabb szövetségre lépjenek; arra való nézve szükségesnek tartotta a' *Diván* ezen tárgy felett egynéhány versben együtt tanácskozni, 's végtére arra határozta meg önnön magát, hogy a' már fenn álló 's rész szerént meg újított tractákat egész mivóltokba bételleyesítse, azoknak eltelések előtt pedig semmi új szövetségbe ne bocsátkozzon. A' *Divánnak* ezen meg határozását a' *Reis-Effendi*, az az, a' külső dolgokra ügyelő Török minifter néhány Konstantzinápolyban lévő Európai Követeknek ki is nyilatkoztatta, kétséggkívül olly feltétellel, hogy az illetém traktákkal való kínálkozást elkerülhesse.

A' Török Birodalomnak minden egyéb tartományból nyugtató hireket vett a' Fényes Porta, tsak Egyiptomból nem, holott az Anglusoknak onnan lett ki menetelektől fogva maí napiglan nyughatdltlanság van, mellynek okaivá azok az Albániai hadi seregek tétetődnek, a' kik a' Fényes Porta segítésére kötelesek vólnának, de a' kik majd a' *Beyok* és *Mammelukok* pártjokra állanak, majd a' több

lakosokhoz kaptsolják magokat, végtére ezekkel is kegyetlenül bánnak. — *Hoursid-Basa* Egyiptom Országának fő Kormányozója a' Fényes Portát arról tudósította a' múlt Junius havában, hogy az Arnauták, avagy Albánai hadi nép fő vezérje *Seib-Mehmed-Ali* a' kormánya alatt lévők zsóldjának ki nem fizetése miatt világosan elpártolt, és hadi népét a' Nagy Ur hadi népe ellen vezette, melly miatt ő, tudniillik *Hoursid Basa* az ellentállásra elégtelen lévén a' *Nagy-Kajrói* kastélyba futni kényszerített, és hogy ezen hiradás elküldésének idején is ott lett légyen; továbbá, hogy *Elphi-Bey* számos hadi néppel *Rosetta* és *Alexandria* ellen ment, és hogy ottromlással fenyegeti e' két várost. Egyfzersmind ismét segítő seregeket kért magának, 's annak szükséges voltát, hogy az Arnautáknak zsóldjok meg fizetődjék 's magok honnyaikba vissza küldettefennek, még mitatta, különben Egyiptom elvesztésétől félni lehet. Az Egyiptomi Kormányozónak ezen szorgalmaztató kérésére mindjárt *Divánt* tartatott a' Nagy Ur, mellyben annak bé tellyesfítése meg is határoztatott. Azután parantsolat küldetett a' *Kapután Basához*, hogy a' kézen lévő truppokkal és hajókkal minden késedelem nélkül Egyiptomba evezzen, és tellyes tehetsége szerint segítse *Hoursid Basát*. Ahozképest mindjárt három linea hajót, négy fregatot, két Corvettet és számos ágyúkkal, 's egyéb szükséges eszközökkel meg terhelt szállító hajókat készítetett ki, továbbá 500 partanyuúft és 1200 régularis katonát szállított hajóira, 's minden szempillantatban kész a' rendelt helyre ki indulni.

De nem tsak Egyiptomnak jelenvaló állapot-

ja, hanem az 1-ső Juliusi Semlini tudósításokhoz képest *Szervianak* bajos környülállásai is nyughatatlankodtattyák a' Török Kormányfizek szivét. A' Törökök és Szerviai Insurgensek közt lévő gyü-lölség el annyira meg nevedett, hogy ha egyik a' másik kezibe esik, orrát fülét el vagdallya egy-másnak. A' Szerviaiak, a' kiknek számok a' szom-széd Török tartományokban lakó keresztény famili-ákból nagyon megsaporodott, ha a' szükség kíván-nya, 10000 fegyveres embert táborba szállithatnak, a' kiket a' költsönös gyü-lölség annyira lelkesít, hogy készebbek meghalni mint nem gyözni. Ha valamiképpen diadalmaskodhatnának rajtok a' szomszéd Basák, igen szomorú forsra jutnának. — Mind templomjaikra mind mezöiken sok keresztet állitnak fel a' *Musulmanoknak* bosszúságok-
ra, a' kik azokat nem szenvedhetik; táborjaikban harangokat tartanak, a' mellyekkel az Isteni tisz-teletre jelt szoktak adni. — *Bekir* Basa és más Szerviai határokon lévő Török vezérek jól tudván, hogy forró levésre várják öket az Insurgensek; Szerviába bé ütni nem bátorkodnak.

Harmad szori H ir a d a s.

Alább itt a' két Magyar Hazának tudtára adni kívánom; hogy én ezen privilegiált városban lévő, szép helyen fekvő, egy fedel alatt kilentz szo-bából álló házamat, mellynek két konyhája, két eleséges komoraja, két pintzéje, négy kotsira va-ló izekérszine, egy szép udvari kertje, mellyben öt öles glaszhaus, avagy üveges és fütőkementzés ház is van, 12 lóra és egymás hat szarvas mar-hára való állólója, egy kerékes kútja, e' mellett 16,1600 quadrat ölből álló kaszáló rétje, két cal-saturúra, avagy nyomásra való nyölcz föld leg

jobb qualitású gabona termő szántó földje vagyon; kótya vetye által el adni szándékozok. Ezen házhoz 17 hóldból álló szállás föld, fele kaszáló, fele szántó, azon hét öles ház, egy konyhával, egy neveltetett fűzfa erdő is tartoznak. — Belylyebb az úgy nevezett *Ségában*, az az, majorban; egy 30 öl szélességű, és 128 öl hosszúságú veteményes és gyümölcsös kert; benn a' városban, leg szebb helyenn, 14 öl szélességű, és 60 öl hosszúságú jó tágas fundus, az azonn lévő zsin-dellel fedett kukurítza kassal együtt, mellyenn mind házat, mind kertet szépet lehet építeni. Tovább a' Ménesi hegyekenn egy szőlő, melly ha jól és illendő módon miveltetik, és ha valamely tsá-pás a' szőlőhegyeket nem érdeklí, 70 sőt 80 akó bor is meg terem. Utollyára azt is meg jegy-zem, hogy a' fent említett házamban lévő bútorokat is, úgymint tölgyfából készült almáriumokat, székeket, tükröket, lülzeteket, avagy új módi gyertyatartókat, akár a' házzal együtt, akár azon kívül, vagy öszveséggel, vagy darabonként el adni kész leszek. A' kótyavetyének idejét a' jövő Sep-tember 20 ik napjára határozom meg. A' kinek a' fent előszámlált háznak, szállásnak, fundusoknak, szőlőnek, és egyebeknek megszerzésekre kedve leszen, azokat addig is vagy maga meg szem-lélheti, vagy meg hatalmazott embere által meg nézettetheti, és velem alkuba botsátkozhatik; minthogy licitation kívül is kész leszek azokat al adni. — *Irtam Aradon Sz. Jakab havának első napján 1805. esztend.*

Vitkai Pál néhai Szalpek György
Ur Jószágának volt plenipotentiá-
tus Inspector.

(Fél árkus Tóldalékkal.)